

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e. V.

(16) Hüttenfeld über Lampertheim, Deutschland

Nr. 18 (28) 175 1960 m. lapkričio mėn. 15 d.

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malon-
iai prašoma nurodyti šaltinį.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS

P R O G A

- Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės organizavimo pradžia yra laikoma 1918 m. lapkričio 23 diena, nes tą dieną buvo išleistas pirmasis tuo reikalu įsakymas.-

Taip mus moko A. Šapokos redaguotoji "Lietuvos Istorija". Nepriklausomoje Lietuvoje lapkričio 23 dieną būdavo švenčiama Kariuomenės šventė. Nors jau 20 metų, kaip Lietuvos kariuomenė išdraskyta, tačiau lapkričio 23 d. ir šiandien viso pasaulio lietuviams yra brangi, nes ji simbolizuoja lietuvių tautos ryžtą, savo įgimtą teisę į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, ginti net kraujo kaina. Tą ryžtą paliudijo pirmųjų Nepriklausomybės metų savanoriai, jį patvirtino 1941 m. sukilėliai, jį dar daugiau išryškino pastarosios bolševikų okupacijos metu sunkiausiose sąlygose kovoję ir žuvę partizanų būriai. Šiandien Lietuvos vaikai dėvi įvairiausių valstybių karines uniformas. Didžioji jų dalis yra priversta žygiuoti okupantų karių eilėse, kiti tarnauja savo gyvenamųjų kraštų kariuomenėse. Reikia tikėtis, kad nežiūrint uniformos sukirpimo, visų lietuvių karių širdyse tebėra gyvi tie idealai, už kuriuos kovojo ir žuvo tiek daug jų brolių. Reikia taip pat tikėtis, kad, atėjęs valandai, kaip anais Nepriklausomybės atkūrimo metais, lietuviai susirinks iš visų pasaulio kraštų išlaisvinti brangiosios tėvynės Lietuvos.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba, Lietuvos Kariuomenės Šventės proga, sveikina visus Lietuvos kariuomenės savanorius - kūrėjus, visus buvusius Lietuvos kariuomenės karininkus ir karius, visus 1941 m. sukilėlius, visus gyvus išlikusius partizanus ir visiems linki sulaukti laisvo gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje.

S V E I K I N J M A IBENDRO AMERIKOS LIETUVIŲ FONDO (BALF) SEIMO ČIKAGOJE PROGA

1960.XI.25-27 d.d., PLB Vokietijos Krašto Valdyba nuoširdžiai sveikina visus tos didžiadvasės organizacijos darbuotojus, o ypač Pirmininką kan. dr. J.B. KONČIŲ, visus direktorius ir kitus kilniojo darbo iniciatorius ir palaikytojus. Vokietijos lietuviai per pastaruosius 15 metų diena iš dienos su dėkingumu patyrė ir patiria BALFo veiklos prasmingumą ir didumą. PLB Vokietijos Krašto Valdyba, dėkodama BALFui už visų Bendruomenės narių šelpimą, negali nepareikšti ypatingos padėkos už šalpa, teikiamą Vasario 16 Gimnazijai nuo pat jos įkūrimo dienos. Toji, ateities lietuvių inteligentijos mokymo ir auklėjimo institucija be BALFo paramos negalėtų išsilaikyti. Už tai su dėkingumu yra jungiamas didelis prašymas ir toliau Gimnazijos šalpa tęsti nesumažintu mastu. Drįstame atkreipti BALFo darbuotojų malonų dėmesį ir į PLB Vokietijos Kr. V-bos projektuojamą naujų Gimnazijos patalpų statybą. Be Amerikos lietuvių veiksmingos paramos, tas projektas negalės virsti tikrove. O vietoj griūvančių barakų, tikrai yra būtina reikalinga pastatyti naują pastatą klasėms, virtuvei ir valgyklai.

Reikšdami viltį, kad šie prašymai bus palankiai svarstomi, kartu reiškiamo geriausius linkėjimus BALFo ateities veiklai. Bendras artimo meilės darbas savo tautiečių gerovei tebūnie tas vardiklis, kuris visokių pažiūrų ir pakraipų geros valios lietuvius sujungia į vieningą kūną.

Kun. Bronius Liubinas
PLB Vokietijos Krašto Valdybos
Pirmininkas

LATVIU CENTRINIAM KOMITETUI

Gerbiamieji,

PLB Vokietijos Krašto Valdyba laiko sau didele garbe pasveikinti Jūsų Komitetą, o per jį ir visą latvių tautą, Latvijos Nepriklausomybės atgavimo sukakties proga. Apvaizdos buvo lemta, kad lietuvių ir latvių tautoms, kaip dviem sesėms, istorijos eigoje tektų išgyventi eilę bendrų nelaimių. Ir šioji, jau 20 metų besitęsianti okupacija, abiem tautom yra bendra. Lygiai bendra yra ir viltis, kad iš šios žiaurios ir ilgos okupacijos abi tautos išeis nepalūžusios, taip, kaip 1918 metais, į laisvą ir nepriklausomą valstybinį ir tautinį gyvenimą. Galimai greitesnis tos vilties išsipildymas tebūnie nuoširdžiu linkėjimu Jūsų Komitetui ir visai latvių tautai!

L A I D Z I V O L A T V I J A !

Kun. Bronius Liubinas
PLB Vokietijos Krašto Valdybos
Pirmininkas

APSILANKĖ

Nuo spalio 19 iki lapkričio pradžios aplankęs savo draugą, Lietuvos Pasiuntinį Londone Poną Balutį, su Ponia Vokietijoje lankėsi žinomas lietuvis žurnalistas ir didis patriotas - JUOZAS BACIŪNAS.

Mielas svečias, besirūpindamas lietuviškais reikalais ir bekeliaudamas po lietuviškas kolonijas po platųjį pasaulį, nepamiršo net kelintą kartą atvykti ir Vokietijon. Pastarasis apsilankymas itin buvo malonus, nes teko kiek platesniame ratelyje apkalbėti lietuviškas problemas Vokietijoje. Nors prieštaraujant svečiui, PLB Vokietijos Krašto Valdyba su Gimnazijos vadovybe surengė kuklų svečių pagerbimą Vasario 16 Gimnazijos salėje. Čia svečiams buvo įteikta gėlių ir graži tautinė juosta, kaip simbolis, kaip prisiminimas tos mažos lietuviško jaunimo auklėjimo salelės Vokietijoje. Savo žodyje Gimnazijos Direktorius Prof. Dr. Kun. L. Gronis išskėlė Ponų Bačiūnų nuopelnus lietuvių ir padėkojo visų susirinkusių vardu už malonų atsilankymą. O svečias, dėkodamas savo ir Ponia vardu, padėkojo pagerbusiems. Ypatingai jaunimui jis patarė užaugti gerais lietuvišiais ir nesigėdyti lietuvių vardo niekur pasaulyje, nes jis pats yra patyręs, kad lietuvių vardas visam pasaulyje yra laikomas pagarboje. Jis būdamas 4 metų išvykęs su tėveliais į JAV, tačiau niekada šio vardo nesigėdinęs ir neslėpęs, nors ir visą laiką buvęs geras JAV pilietis.

Po programos buvo nusifotografuota ir atsisveikinta su čie buvusiais mielais svečiais.

Tarp kitų, Ponia Bačiūnai aplankė Tėvą A. Bernatonių, Stuttgarto ir Muencheno lietuvius.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba tikisi, kad mieli svečiai ir ateityje nepamirš Vokietijos lietuvių ir pirmai progai pasitaikius vėl aplankys.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Posėdyje, svarstant lėšų telkimą gimnazijos klasių pastatui, specialiai buvo atvykęs iš Šveicarijos, Šveicarų-Lietuvių-Latvių Komiteto šalpoms telkti Pirmininkas Ponas ANTANAS PAULAITIS.

Čia jis smulkiai apibūdino savo veiklos gaires ir davė gerų vilčių, kad jo išdirbtas planas, telkti Vasario 13 Gimnazijos pastatui aukas, nebus be vaisių. PLB Vokietijos Krašto Valdyba ir Gimnazijos Direktorius pažadėjo jam visokeriopą paramą, kad tik pavyktų sutelkti sumų, nes barakai, kuriuose yra klasės ir valgyklos salė (pastarojoje ruošiamos pamokos visų mokinių vakarais), yra tokiame stovyje, kad laike vienu metų jie gali savaime sugriūti.

Tame pačiame posėdyje, tarp kitų, buvo priimti du nauji gimnazijos mokytojai ir patvirtintas Gimnazijos ūkiui tvarkyti statuto projektas bei šiek pataisytas buvęs Gimnazijos Statutas.

IŠVYKO

iš Vokietijos BALFO Direktorė Ponia A. DAMBRAVIENĖ atgal į JAV. Išvykdama ir atsisveikindama su Vakarų Vokietijoje gyvenančiais lietuvišiais ji prašo perduoti padėką tiksliai dalinusiems BALFO šalpą įgaliotiniams ir linki visiems lietuviams geros sveikatos ir ištvėmės.

---

10 METŲ SIELOVADOS VADOVO PAREIGOSE

Vokietijos lietuvių katalikų Sielovados vadovavimą Tėv. Alfonsas BERNATONIS OFM Cap perėmė 1950.X.31 iš kan.F.Kapočiaus, tada išemigravusio į JAV. Tuo metu V.Vokietijoje dar buvo apie 9000 lietuvių katalikų ir 42 lietuviai kunigai. Didžiajai emigracijos bangai pasibaigus, likosi apie 4000 lietuvių katalikų ir apie 20 kunigų. Tie skaičiai per 10 metų po truputį keitėsi. 1953 m. Popiežius Pijus XII išleido konstituciją "Exul Familiae", kuria naujai apipavidalino pabėgėlių ir emigrantų dvasinio aptarnavimo teisę. Pabėgėlių ir emigrantų kunigai buvo pervesti tiesiai Vatikano Konsistorialinės Kongregacijos žinybon, suteikiant jiems misijonierių vardą. Atskiruose kraštuose atskirų tautybių kunigų vyresnieji buvo pavadinti Misijonierių Direktoriais. Tokiu direktorium lietuviams 1953 m.rugpiūčio mėn.12 d. raštu buvo paskirtas Tėv.Alfonsas Bernatonis OFM Cap.

Dešimtmečio bėgyje Tėv.A.Bernatonis neatsiribojo vien tik savo tiesioginėmis pastoracinėmis pareigomis, bet aktyviai reiškėsi šalpoje, glaudžiai bendradarbiaujamas su BALFU, ir visuomeninėje Vokietijos lietuvių veikloje. Ligi 1959 m. be pertraukos buvo PLB Vokietijos Krašto Tarybos nariu, buvo Vasario 16 Gimnazijos kurtorijos iniciatorium ir jos nariu, kol ši egzistavo, organizavo vaikų vasaros stovyklas, dalyvavo daugelyje tarptautinių suvažiavimų, visomis išgalėmis rėmė visokiariopą lietuviybės išlaikymo ir jos ugdymo veiklą. Lankėsi Didž.Britanijoje, Prancūzijoje, Italijoje, JAV, Austrijoje, Šveicarijoje ir Kanadoje.

Šiuo metu V.Vokietijoje Tėv.Bernatoni tiesioginėje žinyboje dirba 12 lietuvių kunigų, pasiskirsčiusių dešimtyje pastoracinių rajonų. Šalia jų V.Vokietijoje dar gyvena 9 lietuviai kunigai, kurie dirba vokiečių pastoracijoje.

ŠAUKIAMAS VADOVAUJANČIŲ LIETUVIŠKŲ INSTITUCIJŲ VADOVŲ VOKIETIJOJE BENDRAS PASITARIMAS

Š.m.lapkričio 16 d., Vasario 16 Gimnazijos patalpose yra šaukiamas vadovaujančių lietuviškų organizacijų pirmas tokio masto pasitarimas aptarti kylančias gyvenamojo momento problemas, pasitarti dėl tolimesnių gairių visuomeniškame-kultūriniame-lietuviškame darbo bare bei aptarti kaip, kokiu mastu ir kurioje vietoje surengti bendrą Vasario 16 dienos minėjimą 1961 metais.

I ši pasitarimą yra kvieisti:

VLIKO Vykdomosios Tarybos Pirmininkas ir nariai, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Pirmininkas, Evangelikų ir Katalikų Sielovadų Direktoriai, Prie amerikiečių armijos esamų kuopų vadai, Vasario 16 Gimnazijos Direktorius ir PLB Vokietijos Kr.Valdybos nariai.

Tokį pasitarimą sušaukti, iniciatyva yra išplaukusi iš VLIKO Vykdomosios Tarybos. Krašto Valdyba šitą susitikimą labai remia ir tuo reikalu išsiuntinėjo kvietimus, tikėdama, kad atvyks visi kviestitieji.

Būtų labai sveikintina padaryti ir bendrą visų, jci jau ne visos Europos, tai bent Vokietijos lietuvių, suvažiavimą. Kaip žinia, tiek JAV, tiek Kanadoje ir tiek kituose kraštuose tokie lietuvių suvažiavimai vyksta kuone kasmet ir jie tikrai daug prisideda prie lietuviybės išlaikymo ir jos stiprinimo.

PABALTIEČIŲ EVANGELIKŲ SUVAŽIAVIMAS BAD GODESBERGE

Annabergo pilyje, Bad Godesberge, š.m. spalio 2^a - lapkričio 1 d. įvyko pabaltiečių evangelikų jaunimo suvažiavimas. Dalyvavo 64 asmenys: 40 iš Lietuvos, 20 iš Latvijos ir 4 iš Estijos. 13 mokinių ir mokytojas Fr. Skėrys buvo nuvykę iš Vasario 16 Ginnazijos. Tai buvo ne pirmas Pabaltijo tautų jaunimo suvažiavimas ir šis susitikimas buvo senų pažinčių atnaujinimas. Ir tokie susitikimai tikrai labai daug prisideda prie jaunimo auklėjimo krikščioniškoje dvasioje. Besiplečias ateizmas su savim nusineša labai daug puikaus jaunimo ir tokie suvažiavimai, kaip tik padeda jaunimą palaikyti prisirišusį prie bažnyčios, prie Visagalių Dievo. Reikia pabrėžti, kad dėka kunigo J. Urdzės pasišventimo, kasmet įvyksta panašaus masto bent du jaunimo suvažiavimai. Šis pastarasis suvažiavimas buvo pirmoje eilėje skirtas grįžusiems iš Pabaltijo kraštų pastaruoju metu. Ir šis suvažiavimas buvo ypatingai turiningas savo programa - buvo pravedama gana daug pamaldų, biblijos valandėlės, religinio turinio paskaitos. Be kunigo Urdzės, kaip suvažiavimo vadovo, dar dalyvavo vienas kunigas iš Estijos, kunigas iš Lietuvos Felgendreheris, pastoraujantis Hamburge ir kaip svečias iš Bonnos Pabėgėlių Ministerijos, lietuviams gerai pažįstamas ir jiems labai prielankus Ponas Lueder bei Dr. Schulz, Evangelikų Akademijos Direktorius Bonnoje.

Kaip minėta, didžioji suvažiavusių jaunuolių dalis, yra neseniai atvykę iš už geležinės uždangos ir todėl buvo pastebimas jų visiškas atsilikimas religijos žinojime. Jie statydavo suvažiavimo vadovams gana daug religiją liečiančių klausimų, į kuriuos jiems buvo atsakyta ir paaiškinta, kas jų tam tikrus abejojimus išblaškė.

Ypatingai pagerbtinas Ponas Felgendreheris, kuris, nors ir turėdamas didelę parapiją Hamburge ir būdamas labai užimtas, atvyko į šį suvažiavimą ir davė puikią paskaitą. Reikia pasakyti, kad kun. Felgendreheris, nors ir vokiečių (kilimo iš Lietuvos), bet palaiko tam tikrus ryšius su lietuviomis ir mielai jiems visur patarnauja.

Užbaigiant tenka pasakyti, kad panašūs suvažiavimai tikrai prisideda prie religijos sustiprinimo jaunimo širdyse ir sąmonėje.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS NARYS IR REIKALŲ VEDĖJAS

Erdmonas Simonaitis vykdamas į Šiaurės Vokietiją aplankė ir PLB apylinkes: Hamburge, Pinneberge, Luebecke ir Geesthachte. Lapkričio 5 d. jis padarė pranešimą Luebeck - Artilerie Kaserne, lapkričio 7 d. - Geesthachte.

Visi aplankytieji labai buvo pradžiugę, kad po gana ilgo laiko juos vėl aplankė Krašto Valdybos atstovas.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS NARYS KUN. V. ŠARKA UHLERBORNO KUOPOJE

Kr. Tarybos narys ir Hamburgo lietuvių kapelionas, kun. V. Šarka lapkričio 6-7 d. d. lankėsi 4204 LSCo, kartu atveždamas ir du naujus kupaikandidates.

Kun. V. Šarka numato lapkričio 20 d. Hamburge, Šv. Teresės parapijos salėje pravesti platesnio masto lietuvišką subuvimą.

KUNIGAS, DR. J. AVIŽA PASKIRTAS ROMOS LIETUVIŲ ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS VICEREKTORIUM

Kun. dr.-J. Aviža, PLB Vokietijos Krašto Tarybos narys ir ilgametis Krašto Valdybos narys, Bavarijos lietuvių kunigų dekanas, Muencheno lietuvių kapelionas, Vatikano Studijų ir Seminarijų Kongregacijos yra paskirtas Romos lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos vicerektorium ir lapkričio viduryje išvyksta Romon perimti naujasias pareigas.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba linki kun. dr. Jonui AVIŽAI geriausios sėkmės, auklėjant būsimočius lietuvius kunigus Amžinajame Mieste ir tikisi, kad jo ryšys su Vokietijos lietuviais bus tamprus, kaip ir ikšioliai.

IŠ APYLINKIŲ GYVENIMO

Hannoveris. Lapkričio 6 d. Hannover-Stoecken stovyklos salėje įvyko Bendruomenės narių susirinkimas, kuris išrinko naują Apylinkės Valdybą. Valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai:

Pirmininkas	-	Vaclovas ŠUKYS,
Kasininkas	-	Albinas NOMEIKA ir
Sekretorius	-	Juozas KIDULIS.

Naujai išrinktai Apylinkės Valdybai linkime sėkmingo darbo ir tikimės gero bendradarbiavimo su Krašto Valdyba.

Dėl techniškų kliūčių negalėdami praeitame šio biuletenio numeryje paskelbti apie įvykusį rugsėjo 8 minėjimą Hannoveryje, talpiname jį dabar. Tikimės, kad atleis mums korespondencijos siuntėjai.

Hannoveryje minėjimas praėjo tikrai šventiškoje nuotaikoje. Susirinkimą sukviėtė ir visą minėjimą pravedė pirm. Vaclovas ŠUKYS. Su paskaitėle aplankė vietos bendruomenę kun. V. Šarka. Po oficialios dalies visi svečiai buvo pavaišinti arbatėle, kurios metu buvo nuoširdžiai pasikalbėta ir lietuviškai padainuota. Buvo pasidžiaugta pasisekusi minėjimu ir prieita išvados, kad ateityje reiktų dažniau susieiti Hannoverio lietuviams, pasitarti rūpimais klausimais ir pasikviesti lietuvius studentus su paskaitėlėmis. Hannoverio Politechnikume studijuoja šie lietuviai studentai, buvę Vasario 16 Gimnazijos mokiniai: Lingė Arvydas, Jasaitis Algirdas, J. Zybertas, P. Brinkis ir J. Brinkis.

Muelheimas. Kadangi čia lietuvių šeimų skaičius padaugėjo, nutarta steigti nauja apylinkė. Iniciatyvą tam pasiėmė Ponia Boehm-Krutulytė, V. Grincevičius ir V. Kurgonas. Valdybon išrinkti ir pareigomis pasiskirstė sekančiai:

Pirmininkas	-	Vincas GRINEVIČIUS,
Vicepirm.	-	Stasys SAKALUSKAS ir
Iždininkas	-	Antanas SAMUKĖNAS.

Balfo Šalpos Komisijon išrinkti ta proga: p-ku V. Grinevičius ir nariais - J. Kynas ir V. Langas.

Naujai įsisteigusiai apylinkei Krašto Valdyba linki geros sėkmės ir glaudaus bendradarbiavimo su Kr. V-ba.

Tenka pasidžiaugti, kad atsiranda energingų tautiečių, kurie ne tik, kad netoleruoja Bendruomenės silpnėjimą, bet jį dar pastiprina naujo Apylinkės steigimu.

"DARNOS" CHORAS KONCERTAVO AUGSBURGE

"Darnos" choras, vadovaujamas M. Budriūno, giedėjo Augsburgėje Trejybės bažnyčioje ir dainavo erdvioje gimnastikos halėje. Tai buvo pirmas "Darnos" pasirodymas Augsburgėje. Čia chorą girdėjo nedidelė šio miesto lietuvių kolonija ir apie septyni šimtai vokiečių. Salėje publika kėlė ilgąs ovacijas ir reikalavo kartojimų.

"Augsburger Allgemeine" be kitko rašė: "Susidarė iš esmės tas pats įspūdis, kaip ir maždaug prieš dešimtį metų, kada pas mus buvo galima labai daug baltų koncertų girdėti. M. Budriūnas laiko savo žmones gerai savo rankose, ir jie labai atydžiai seka juo. Geriausia iš čia girdėtų dalykų buvo šios dainos: "Pūt vėjini", "Kur tu skriesi", "Sėdžiu po langeliu", "Burtai" ir dailioji išgertuvių daina "Stikliukėlis". Taip pat efektinga buvo V. Jakubėno "Tremtinių giesmė". Savotiškas mišinys lengvos melancholijos ir staiga prasiveržiančio, dažnai groteskiško, humoro, kuris baltų muzikoje nėra dar nė kūrė savo savo žavumo praradęs. Tad šis naujas susitikimas buvo visai džiugus. Klausytojų pritarimas buvo širdingas".

Po pirmosios koncerto dalies, iš Kanados atvykęs p. Baronas perdavė chorui ir susirinkusiems Kanados lietuvių sveikinimus.

Ši "Darnos" koncertinė išvyka į Augsburgą buvo surengta PLB Vokietijos Krašto Valdybai suteikus tam reikalui finansinę paramą.

LAPKRIČIO 1 DIENA WEIDENO KAPINĖSE VOKIEČIŲ KLEBONO INICIATYVA PABUOŠTI PABALTIEČIŲ IR KITŲ UŽSIENIEČIŲ KAPAI

PLB Vokietijos Krašto Valdyba pareiškia nuširdžią padėką Weideno katalikų bažnyčios klebonui vokiečiui už nuširdų rūpestį kiekvienais metais papuošiant mūsų mirusiųjų kapus. Vietos vokiečiai, nežiūrint mirusiojo tautybės, papuošė ir aptvarkė jų kapus, uždegė žvakutes. Tarp kitų mirusiųjų, čia ilsisi kunigų rūsyje ir a.a. kun. N. Rastutis.

Reikia ir šia proga priminti mūsų tautiečiams, išvykusiems už Atlanto, kad tiek Weideno ir tiek kitose kapinėse Vokietijoje, ilsisi pamiršti ir apleisti mūsų giminių, artimųjų ir pažįstamų kapai. Krašto Valdyba atkreipia dėmesį, kaip ir anksčiau, kad užjūryje gyvenę tautiečiai jai praneštų kur yra palaidoti jų giminės ar artimieji ir, kad atsiųstų kartas nuo karto keletą dolerių šiems kapams tvarkyti ir prižiūrėti. Valdyba suras arti gyvenantį lietuvių, kuriam tuos pinigus persiųs ir paparašys kapo patvarkymu pasirūpinti. Nes juk negražu, kad mūsų artimaisiais rūpintųsi kitataučiai, kada mes pinigus gal kartais išleidžiame jau ir ne taip labai reikalingam dalykui.

Kieno artimieji yra palaidoti Weideno kapinėse, tai prašome dėl kapų tvarkymo kreiptis šiuo adresu: A. Pračkys, (13b) Weiden/Opf., Oberer Markt 31.

NUKENTĖJE NUO NACIŲ DĖL TAUTYBĖS GALĖS GAUTI KOMPENSACIJĄ

JTO Augštasis Komisaras Pabėgėlių Reikalams A.R. Lindt ir Federalinės Vokietijos Vyriausybės atstovas p. Carstens š.m. spalio 5 d. pasirašė sutartį, pagal kurią nukentėję dėl tautybės asmenys už padarytą jiems kūno ir sveikatos žalą bus atlyginti. Kaip žinoma, iki šiol nukentėję sieji nuo nacių buvo kompensuojami tik, jei jie buvo persekiojami dėl rasės, tikybos ar dėl politinių įsitikinimų. Minėta sutartimi bus ati

taisonos skriaudos ir nukentėjusiems dėl tautybės pabėgėliams, kuriems buvo padaryta kūno ar sveikatos žala. Nukentėjusieji galės gauti rentas ir už praeitą laiką, pradedant 1953 lapkričio 1 d., ir šalia to gaus bendrojo sumoj kompensaciją už laiką tarp 1949 - 1953 m. m.

Įteikti, bet atmesti pareiškimai dėl atlyginimo, dabar bus automatiškai Vokiečių Vyriausybės kartu su JTO Augštuoju Komisarų peržiūrėti. Sutartis bus taikoma visiems asmenims, kurie 1953.10.1 buvo pabėgėliai, nežiūrint, kad po tos datos jie būtų įgiję naują pilietybę ir, nežiūrint kur jie gyventų.

Nukentėjusiems dėl tautybės (Nationalitaet) pabėgėliams ar jų likuosiems artimiesiems, Vokiečių Vyriausybė ir JTO Augštasis Komisaras įsteigia specialų fondą, į kurį minėta sutartimi Federalinė Vokietija įneša 45 milijonus DM.

Sutarčiai vykdyti taisyklės ir kitos detalės netrukus bus paskelbtos. Nukentėjusieji gali registruotis Balfe, kuris palaiko nuolatinį ryšį su JTO Komisarų įstaigomis. Adresas: BALF - ULRA, 105 Grand Str., Brooklyn 11, USA arba BALF - ULRA, Muenchen 2, Augustenstr. 46/III.

KAS TURI NEBENAUDOJAMŲ VOKIŠKŲ VADOVĖLIŲ IR ŽODYNŲ?

Visa eilė pastaruoju metu grįžusių mūsų tautiečių, kaip Vokietijos kilmės žmonės iš Lietuvos, kreipiasi į mus prašydami jiems atsiųsti vokiečių kalbai mokintis vadovėlių ir žodynų. Kiek Krašto Valdyba jų turėjo, visus išdovanojo, tačiau paklausa yra susidariusi tokia, kad nebegalima tos spragos užpildyti. Jei kas turėtų pavartotų parduoti ar dovanoti, maloniai prašome pranešti šiuo adresu: Litauisch Zentralkomitee (17a) Huettenfeld b. Lampertheim, Schloss Rennhof.

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Vysk. M. Valančiaus Moksleivių Ateitininkų kuopa spalio 30 surengė visai gimnazijai Kristaus Karaliaus minėjimą - akademiją su įdomia ir turininga programa. Dr. G. Valančius laikė paskaitą tema: "Vy-tis, Rūpintojėlis, tolerancija ir socialinis Kristus". Žibutė Povilavičiūtė (VII kl.) paskambino dvi Bacho preliudijas, Danutė Lukšaitytė padeklamavo Leonardo Andriekaus eilėraštį "Kristus", E. Marozovaitė - Putino "Rūpintojėlių ir Vida Augaitytė paskaitė savo parašytą referatą "Kristus Karalius".

Gimnazijos katalikai mokiniai Vėlinių išvakarėse, jau gerokai sutemus, iš vietos katalikų bažnyčios su degančiomis žvakėmisėjo tylije procesijoje į kapus pasimelsti už mirusius. Prie jų prisijungė ir gražus būrelis evangelikų mokinių ir vietos gyventojų. Kapuose uždėjo vainikus ant 2 lietuvių kapų. Kun. Kapelionas pasakė prie lietuvių kapo pamokslą, atkalbėjo "Libera" ir visi pagiedojo "Viešpaties Angelas".

Skautų laužas. Spalio vidury gimnazijos salėje suliepsnojo provizorinis rudens laužas. Jį suruošė "Aušros" Tuntas. Atidarymo žodį tarė Vokietijos Rajono Vadeiva T. Gailius. Laužą "uždegti" buvo paskiestas gimnazijos direktorius kun. dr. L. Grenis. Programa tęsėsi 2 valandas. Ji buvo įvairi, įdomi. Šalia lietuviškų liaudies bei skautiškų dainų, gražių vaidinimų, linksmų skautiškų šūkių bei pokštų, buvo suvaidinta lietuviškų vestuvių I-ji dalis. Grojant lietu-

viškai plokštelei, vestuvinę sceną, tautiniais rūbais apsilvilkęs jaunimas imitavo grojančią plokštelę (visa tai atvaizdavo gyvame paveiksle).

Programa suteikė žiūrovams didelio džiaugsmo. Visi skirstėsi pakelta nuotaika ir su karštu pageidavimu susirinkti sekančiame skautų ruošiamame lauže.

NAUJI GIMNAZIJOS MOKYTOJAI

Dr. Gregorijus VALANČIUS, gyv. Dieburge, atvykęs iš JAV, Lietuvos Istorijos ir Ekon. Geografijos mokytojas, sutiko maloniai patalkininkauti gimnazijai.

Vokiečių kalbai pakviestas jaunas, gabus vokiečių iš Heidelbergo, p. Weiland, dėstyti vokiečių kalbai augštesnėse gimnazijos klasėse.

Aloys Weigel, taip pat vokiečių iš Heidelbergo, dėsto vokiečių kalbą žemesnėse klasėse ir Visuotinę. Istoriją augštesnėse klasėse. Ponas Weigel yra ypač malonus ir moksleivių mėgiamas mokytojas, su visa širdimi atsidavęs lietuviškam jaunimui. Labai dažnai surengia ir tolimesnes iškylas (Strassburg) tikslu aplankyti istorines vietas.

Staigi ir nelemta liga buvo paguldžiusi ligoninėn vyr. gimnazijos mokytoją Saliamoną ANTANAITĮ

p. Antanaičio nuoširdžiausia padėka

"Tariuo nuoširdžiausią padėką už man užuojautos pareiškimą, man bebūnant ligoninėje šiems asmenims ar asmenų grupėms, atlankiusiems mane gydymosi vietoje ar laiškais išreiškusiems malonius užuojautos žodžius:

kun. direktoriui GRONIUI, kun. dr. NAVICKUI, kun. ŠARKAI, inspektoriui GAILIUI, mokyt. VYKINTUI ir p. VYKINTIENEI, stud. DUBAUSKAITEI, NORKAIČIAMS, kun. DĖDINUI, mokyt. WEIGEL, visiems IX, VIII, VII, VI ir V klasių mokiniams, „Gimnazijos žinių“ redakciniam kolektyvui.

Dėkoju už nuoširdžius užuojautos žodžius, už maldas ir už įteiktas dovanas.

Dievo buvo man lemta sugrįžti atgal iš ligoninės į pamėgtąjį mokymą ir auklėjimo darbą brangios mūsų jaunuomenės labui.

S. Antanaitis

1960 m. lapkričio 15 d.

PER TARPTAUTINIŲ IR VOKIETIJOS RAUDONUOSIUS KRYŽIUS PAIEŠKOMIŠIE ASMENYS:

ANDRJUSCHKA Kazys, sūn. Kazio, gim. 1915 m. ieško žmona Prane
ALEKSANDRAVICIUS Boleslovas gim. 1918 m.
ANTONOW Iwan, gim. 1916 m.
BAGDONAS Juozas, sūn. Stasio, gim. 1920 m. ieško sesuo Šeikienė Jelena
BALTRAMUNENE gim. Liusaitė Ona, duktė Kosto. Paieško sesuo Bronislava
BLEKAITIS Jurgis, sūn. Adomo, gim. 7.7.1917 m. Paieško duktė Juratė
BENDORIUS Silvestras, gim. 1925 m. 3.24 d., Burokų km. Suvalkų apskr.
BEKERMANAS Emilis, gim. 1909-1910 m. Paieško sūnus Juras
BOSIKAS Leonas-Antanas, sūn. Tomo, gim. 1.1.1923 m., Kauno apskr.
BRAZULAT Valdemar, gim. 1910 m. Marijampolėje, sūn. Viktoro
BROSSAS Evald, gim. 1903 m.
BROSSAS Anna gim. Krüger
BROSSAS Lydia, gim. 1932 m.
BROSSAS Elfriede, gim. 1932 m.
GRESSUS Benno gim. 10.5.1936 m. Pogegegen.
GOCKOS Juozef gim. 13.11.1919 m.
GRIGOLAITYTE Birutė, gim. 13.12.1932, Skardžių kaime.
GUNTHER Otto, gim. 1926 m. Vilkaviškis
HAGELEIT Selma gim. Raudis
HAGELEIT Anna
HAGELEIT Karl
HENSEL Michael Franz, gim. 21.7.1905 m.
HOLCHAUS Adolf gim. 1933 m. sūn. Gustavo. Paieško sesuo Eva
IVANA VICIUS Jonas, gim. 12.11.1922 m., Kaišiadoryse. Paieško brolis
JANUSCHKIENE-PETRAITIENE Marzėlė, duktė Antano
JARASCHUS Alice, gim. Schmidt, 12.7.1920 m. Vilkaviškyje
KASPUTIS Jonas, gim. 1914 m.
KALWEIT Marta, gim. Kirsch, 11.2.12
KANSCHAT Ida, gim. Kirsch, 13.11.05
KOVALENKO Nikolaus, gim. 18.2.1928 m., Tauragės apskr.
KALVAITIS Witas, sūnus Jono, gim. 1924 m.
KAZLAUSKIFNE Marijona, duktė Antano.
KOSARIN Marian, sūn. Vladislavo, gim. 1922 m., Eišiškių kaimo.
KIRSCH Paul, gim. 10.2.28 m.
KIRSCH Albert gim. 26.6.08 m.
KINDERIS Kazimieras
KUSMIZKAS Kostas, sūnus Antano, gim. 1920 m.
KWEZINSKIS Povilas, sūnus Jono, gim. 1924 m.
KRÜGER Erna, gim. 1927 m.
KRÜGER Leni, gim. 1933
KRÜGER Emma, gim. 1928 m.
LABRENZ Paul
LABRENZ Ida gim. Samel
MATULEVICIUS (Mulevičius) Jonas, sūn. Jono, gim. 27.5.1927 m.
MAZINTES Steponas, gim. 30.5.1926 m.
MIELENYTE Birutė, duktė Simo, gim. 1927 m.
NEUMAN Oskar, gim. 1901 m. rugpjūčio mėn.
P A A P Emil, gim. 31.8.1919
PILIPAVICIUS Jonas, apie 60 metų amž. Paieško sesuo Elzė
PINNELIS Walter, sūn. Martyno, gim. 1927 m., Klaipėdoje.
SABAT Fritz, gim. 20.2.1922 m.
SANSINGER Emil, gim. 1902 m. Tauragės mieste.
SARKAUSKAS Steponas, gim. 1918 m.

Neumann Oskar!
 Ar tai nebūna tas is
 Laišuvos?

- 2 -

SARPALIUS Petras, sūn. Vinco, gim. 1925 m.
SEDZINIAUSKAS Antanas, sūn. Vlado, gim. 1929 m., Bardauskų kaime.
SEMLICKAS (Semlizkas) Eduardas, sūn. Antano, gim. 1923 m.
SENEKOVAS Jonas, gim. 1907 m., sūn. Gerasimo
SAWICKIENE Ada, gim. 1924 m. Šiliskaitė
SIMONAWITZ Emma, gim. Kirsch, 10.1.10 m.
STASKOWSKY Betty, gim. Baranowski, 25.11.1878 m.
STAFANOWSKI Aniela, gim. Milkowajt, 48 metų amž. gim. Amerikoje
SIDLAKAS (SCHIDLAKAS) Vladas, gim. 1927 m.
SPECKAUSKAS Juozas, gim. 20.4.1922 m.
SUKAITIS (STRIMAITIS) Antanas. Paieško sesuo Aldona Grau
SPÄDER Heinrich, gim. 6.1.1880
STOLZKOWINS Franz, Wilhelm, gim. 22.1.1898 m.
SZEIKIS Vinzita, gim. Neverdauskytė.
URTONES Mykolas, gim. 1919 m. Paskut. gyv. vieta Elbingen.
VAITKUNAS Vinzas, sūn. Mato, gim. 1909 m.
VAITKUS Jonas, gim. 1927 m., Darbėnuose
VALASEVICIUS A. kilimo nuo Veisėjų.
VAINIKIS Piotr. sūn. Karolio, gim. 1921 m.
WASILEWSKIJ Vladislovas, sūn. Konstantino, gim. 1922 m.
WASILJAUSKAS Kazys, sūn. Kazio, gim. 1918 m. Telšių apskr.
WILDERMANAS Juozas, sūn. Jono, gim. 8.8.1928 m. Kaune
WILDERMANAS Jonas sūn. Aleksandro, gim. 12.1.1905 m. Kaune.
WOLODKA Pranas, gim. 1918 m., sūn. Juozo.

PASTABA: Pavardės, vardai ir vietovardžiai paieškomųjų
 sąrašuose pateikiami taip, kaip jie mums buvo iš
 atitinkamų institucijų pranešti.